

ERDÉLYI LAP

A. M. N. MUZEUM
HÍRLEPÉSEK
3 Lei

Taxa dos diários em numerar
conform aprobării Dir. Gen. P.T.T.
No. 157.012/1934

Magyarország
Budapest
Batthyány utca 9-11.

III. évfolyam, 167 (757) szám
Kiadóhivatal:
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
Főszerkesztő: dr. Paál Árpád
Főmunkatárs: dr. Gyárfás Elemér

Péntek, — 1934 augusztus 17
Központi szerkesztőség:
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

Közzétették Hindenburg birodalmi elnök politikai végrendeletét

**Bizalom a császárság visszaállításában.
Az elhunyt államfő a hadseregre alapított
nemzeti megújulást írja elő**

Berchtesgadenből jelentik: Bécs felé vezető repülőútja megszakításával Papen volt alkancellár, a német birodalom új bécsi követe Berchtesgadenbe, Hitler nyaralóhelyére érkezett. A követ Hindenburg ezredes megbízásából átnyújtotta a birodalmi vezérnek az elhunyt Hindenburg birodalmi elnök lepecsételt politikai végrendeletét.

A végrendeletet a két államférfi felnyitotta és azonnal közölte is a nyilvánossággal. Az okmány első része megismétli azokat a mondatokat, amelyeket Hindenburg még 1919-ben írt, amikor „Életem” címmel egy nagyobb könyv megírásához kezdett. Akkor azt ajánlotta, hogy a birodalmi hadseregnek a háború után megmaradt értékes erőit a haza későbbi felépítése érdekében meg kell menteni. Ebből az egykori iratból való a következő részlet is:

— A háború utáni vad politikai szenvedélyek és üres beszédek áradata maga alá temette a régi állami szervezetet és látszólag megsemmisített minden szent hagyományt. Ez az állapot el fog apadni és akkor a népeletének örökké zajló tengerében újból kiemelkedik az a szikla, amelyen atyáink reménye megkapaszkodott s amelyre közel fél évszázad előtt mi is biztosan építettük a haza jövőjét: a német császárság.

— Ebben a sziklaszilárd hitben leteszem a tollat és rábízom Németország jövőjét a német ifjúságra.

Új feladatok vállalása az élet alkonyán.

A végrendelet szövege ezután új fejezetbe kezd a következő szavakkal:

— Ezeket az eddig leírt szavakat a legsötétebb órákban írtam, abban a tudatban, hogy hazaszeretletben eltöltött életem befejezése előtt állok. De a sors másként rendelkezett. 1925 tavaszán életemnek új fordulója kezdődött. Még egyszer szerepet kellett vállalom a haza sorsának irányításában. Németország kiapadtalan erőforrásaiba vetett sziklaszilárd bizalmam adott erőt arra, hogy első és második birodalmi elnökké választásomat elfogadjam és nehéz feladatomat ellássam. Sokan nem értették meg, miért vállalkoztam e feladatra. Nem fogták fel, hogy nekem egyetlen gondolatom volt, a szétzilált német népet visszavezetni az összefogás egységéhez. El kellett jönni az órának, amikor ennek felismerése általánossá vált. Keresztül vezettem az országot a külső megaláztatás, megrázkódtatás, belső inség és felmorzsolódás nehéz óráin, míg végül ütött az óra. A birodalmi véderő, amely megőrizte a régi porosz erényeknek, a kötelességtudásnak, egyszerűségnek és bajlársiaságnak eszméjét, Németország ujjaszületésének alapja lett. Ennek a hadseregnek továbbra is a legfőbb védelmi eszközeül kell maradnia a haza védelmének, mentesen minden belpolitikai áramlattól. Mindazok, akik ezt a felemelkedést megvalósították, fogadják a világháború tábornagyanak köszönetét. Ma odakialtom

a fiatal német nemzedékhez, ne feledjék el soha, hogy mindig készen kell lenniök, hogy életüket és mindent feláldozzanak a haza becsületéért és jövőjéért.

A külpolitikai kálváriajárás.

A végrendelet a továbbiakban a külpolitikai helyzetről szól.

— Külpolitikai téren szörnyű kálváriát kellett végigjárnia a német népek. Egy szörnyű szerződés és annak egyre fokozódó hatása végveszéllyel fenyegette a nemzetet. A világ nem értette meg, hogy Németországnak nemcsak önmagáért kellett elnie, hanem Európáért

Párizsban kétségbevonják a végrendelet hitelességét

Párizsból jelentik: A csütörtök reggeli lapok vezetőhelyen foglalkoznak Hindenburg végrendeletével és gyanakvó megjegyzéseket fűznek hozzá.

Az Echo de Paris szerint a végrendelet első része mindenestre hiteles. Megállapítja a lap, hogy a végrendelet propaganda Hitler mellett.

A Le Journal szerint nem lehet tudni,

is, mint a nyugati kultúra zászlóvivője. Ezért csak fokként lehetett lazítani bilincseinket, anélkül, hogy túlnagy ellenállást támasszunk. Sokan nem értették meg egyes intézkedéseket, amelyeket aláírtam. De én tudtam, hogy a német nép érdekében így kell cselekednem. Csak így juthattunk el odáig, hogy Németország az Európát mozgató kérdésekben megint szóhoz jusson.

Köszönet és intelem az új nemzeti mozgalomnak.

— Köszönöm a Gondviselésnek, hogy életem alkonyán megérnem engedte a felemelkedés óráit. Köszönet mindazoknak a férfiaknak, akik együttműködtek a felemelkedés érdekében. Kancellárom, Hitler Adolf és mozgalmam nagyjelentőségű, döntő lépést tettek a nagy cél fele, hogy a német népet minden rendi és osztálykülönbség felett álló belső egységbe tömörítsék. Még sok feladat vár megoldásra; kívánom, hogy a felemelkedés aktusa mellett ott álljon a kiengesztelődés aktusa is. Abban a reményben válok meg a német néptől, hogy az, amit 1919-ben óhajtottam és lassu érlelődéssel 1933 január 30-hoz vezetett, tökéletesen beteljesedjék és betetőzze hazánk jövőjét. Ebben a szilárd hitben nyugodtan lehunyom szememet.

Kelt: 1934. május 11. Hindenburg.

A nemzeti parasztpárt szakadás előtt

— Maniu külön propaganda-körútra készül —

Bucuresti. Saját tud. Csütörtökön ül össze Constantában a nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa, amelynek napirendjén a következő kérdések szerepelnek:

Mirto helyzetének megvizsgálása, Madgearunak a Scoda-bizottság előtt tett nyilatkozata után; az erdélyi szervezetben egyre növekvő nézeteltérések; a párt munkatervezetének és kormányzati programjának a megállapítása; a pártkongresszus időpontjának kitűzése.

Az elnöki tanács azonban nem hozhat végleges határozatot, mert sem Vaida, sem Maniu nem lesznek jelen.

Mindenki azt várta, hogy Maniu a bankett után Constantába utazik. A volt pártvezér azonban, nyilván válaszul Michalache távolladására, Bucurestiből egyenesen Badacinsba (Badacsonyba) utazott. A bankett egyébként csak növelte a zűrzavart, ami a nemzeti parasztpártban már hosszú idő óta tart. A volt nemzeti parasztpárti miniszterek közül csak Madgearu, Popovici, Crisan, Gafencu és Halippa jelentek meg a lakomán s ez mutatja, kik

maradtak meg a volt vezetőségből Maniu mellett

Hogy ezek után a párt részint Vaidához, részint Michalachehoz húzó töredékeit egy taborba terelni nem lehet, az kétségtelen. A szakadék Maniu és Vaida között áthidalhatatlan s egyre mélyül az Michalache és Maniu között is. A küszöbön álló teljes felbomlása következtetek Maniunak a banketten tett kijelentéséből is:

— Akinek tetszik az én magatartásom: az követ, akinek nem tetszik, legfőllebb nem követ tovább!

Mint hogy azonban a cenzura miatt Maniu a sajtó útján nem tudja megismertetni a közvéleménnyel a felfogását egész teljességében, elhatározta, hogy az ország nagyobb városai-ban gyűléseket tart, amelyeken ismételni fogja körülbelül azokat, amiket a 14-iki díszlakomán mondott. Ezt a szándékát kifejezésre is juttatta Maniu a bankett után a sajtó képviselői előtt tett nyilatkozatában.

Politikai körökben általános a meggyőződés, hogy ez a körűl új politikai alakulat létesítésének bevezetője lesz.

Megérkezett Bécsbe Németország békekövete

Franciák és az olaszok kétségesskedő várakozással néznek Papen ürködése elé. — A Vatikán a német és osztrák katolikusok közötti jóviszony fennmaradását reméli

Bécsből jelentik: Papen volt német alkancellár, jelenleg Németország bécsi követe, szerdán repülőgépen megérkezett az asperni repülőtérre. Utjára titkára is elkísérte. A repülőtéren Ehrbach herceg, bécsi német ügyvivő s a követség tisztviselői jelentek meg fogadtatására. Papen azonnal a német követségre hajtatott. Az osztrák külügyminiszterrel és Schuschnigg szövetségi kancellárral lesz először is megbeszélése s aztán Miklas szövetségi elnök-nél bemutatkozó fogadtatása.

Párizsból jelentik: A Temps Papen küldetéséről vezércikket ír és kifejti, hogy ez a küldetés igen nagy nehézségekbe ütközik, ha véget nem ér az a terrorista és uszító kampány, melyet hónapok óta üztek Ausztria ellen s mely végül is a július 25-iki puccshoz és Dollfuss kancellár megöletéséhez vezetett. Ennek a felismerésében Berlinben elkezdtek olyan intézkedéseket, melyek a mondott nehézségek kiküszöbölését akarják. A legközelebbi hónapok meg fogják mutatni, vajjon ez a megváltozott magatartás politikai kurzusváltozást jelent-e? Lemond-e a német birodalom minden beavatkozásról az osztrák viszonyokba, vagy csak módosított változat? Feladja ugyan a náci terror brutális formáját, de bizalmas és kevésbé kompromittáló módon vajjon nem fog-e tovább dolgozni? Papen urnak sok nehézségbe fog kerülni, hogy az elvesztett bizalomból valamit visszaszerezzen. Az osztrák és külföldi körök az új német taktika iránt is bizalmatlansággal vannak eltelve.

Rómából jelentik: Az irányadó körök nyugodtan ítélik meg az osztrák kormánynak azt a tényét, hogy hozzájárult Papen külön küldetésének az elfogadásához. Sőt dicsérik az osztrák kormánynak e kérdésben való okos magatartását. Ugyan a németek összességének Ausztria irányában való magatartását még mindig kétségesskedve ítélik meg, mégis Rómában legalább annyit remélnék, hogy rendes tárgyalási lehetőségeket lehet kiépíteni. Ezenközben majd világossá fog válni, vajjon Németország valóságosan milyen biztosítékokat kész nyújtani Ausztria fölépítésének zavartalanul hagyására.

Rómából írja a bécsi Reichspost: A vatikáni körök Papen külön küldetését úgy ítélik meg, hogy az a Vatikánt se közvetve, se közvetlenül nem érdekli. A németbirodalmi konkor-

dátumkérdéseket tolyólag ugyan a Vatikánban még pesszimizmus és kétség van, a német kormánypolitika iránt, s ez továbbra is változatlan maradt. Azonban a Vatikán nézete az, hogy a Németország és Ausztria közötti tisztán külpolitikai kérdések más szempontok alá tartoznak. Együttal föltételezik, hogy Papen külön küldetése a német és osztrák katolikusok közötti jóviszonyt nem fogja érinteni.

Budapestről jelentik: A Pester Lloyd szerint várható, hogy Papen bécsi küldetése nemcsak a két közvetlenül érdekelt országra, hanem egész Európára nézve értékes eredményekkel fog járni.

Korpás a feje? Kópaszodik? Hull a haja?

használjon **Floreal hajszeszt!**

1 üveg ára 60 lei.

Vezérképviselő: DROGERIA „CENTRALA, Oradea. Telefon 6-56

A király a constantai tengerészeti ünnepeken

Bucuresti. Saját tud. Constantában tegnap nagy tengerészeti ünnepek voltak, amelyeken megjelentek Károly király, Miklós herceg és Mihály nagyvajda és a kormány tagjai. Az ünnepek során Balanescu tengernagy beszédet mondott a román tengerészet hivatásáról, amely a tengeren és a Dunán egyaránt védi a román állam határait.

A király válaszában felszólítást intézett a felelős tényezőkhöz, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel mindent tegyenek meg a román tengerészet fejlődéséért.

Délután leleplezték az Eminescu szobrot s az uralkodó ez alkalommal is mondott beszédet.

— En, — mondotta többek között, — aki ahhoz a nemzedékhez tartozom, amelynek egész ifjúsága Eminescu gyönyörű verseitől mámorosodott meg, hódolattal hajlok meg előtte.

Gerely Jolán:
Hivatás vagy robot
(A dolgozó leány)
Ára 95 lei.

Kapható
az ERDÉLYI LAPOK könyvosztályánál.

Este banketi volt, amelyen Tatarescu a király, Mihály nagyvajda, Miklós herceg és a dinasztia egészségére üfítette poharát, az uralkodó pedig a hadi- és kereskedelemi tengerészet testvéri együttműködésére köszöntött.

Isten neve — a világ népeinek nyelvjárása szerint. Vatikánvárosból jelentik: A L'Osservatore Romano, a Vatikán félhivatalosa érdekes kis statisztikát közöl arról, hogy a világ népei hogyan mondják ki Isten nevét. E statisztika szerint az Ur neve zsidóul: Elohim. Kaldeai nyelven: Elah. Arabul és törökül: Allah, Bengáliában: Ishwar, görögül: Theos, dór nyelven: Ilos, latinul: Dio, spanyolul: Dios, perui nyelven: Biosajo, Katalánban: Deu, Portugáliában: Deos, Írországban: Die, provencai tájszólással: Diou, Egyiptomban: Tenn, óegyiptomi nyelven: Teut, breton tájszólással: Doue, németül Gott, hollandul: Goat, németalföldi nyelvjárással: Goth, angolul: God, perzsaúl: Goda, dán és svéd nyelveken: Gud, Island szigetén: Gou, Grönlandban: Gudib, oroszul: Bog, lengyelül: Bung, románul: Dumnezeu, magyarul: Isten, ósmagyar (régii pannoninai) nyelvjárással: Istu, lappnyelven: Jumhel, finnül: Jumala, Tahitiában: Atua, Hawaiiban: Akua, a Fidzsi-szigeteken: Kalon, Kinában: Pussa, Japánban: Kamisama, Madagaszkárban: Annor, mágiikus nyelven: Orsi, armoricói nyelven: Teuti, indostán nyelven: Rain, szerbül: Zbog.

A boldogság detektívje

Írta: Ifj. Dezsényi Béla.

Az én tudós barátom felhatalmazott, hogy ezt a kis történetet elmondjam róla. Nagy Imrénének fogom hívni, bár azt hiszem, mindenki gondolja, hogy nem úgy hívják. Az én barátom már jó pár esztendeje azon töri a fejét, hogy az embert milyen pedagógiai, filozófiai eszközökkel lehetne a tökéletes földi boldogságra nevelni. Megvalloim őszintén, hogy fejtegetései egy kicsit zavarosak voltak, pedig sokszor elmesélte őket a kávéház ablakánál. Én ilyenkor élénken helyesletem, de tételeit annál kevésbé értettem meg. A barátom ugyanis minden olyan dolgot megvetett, amelyet mi a tudomány csúcscsaira felkapaszkodni képtelen halandók, az élet-boldogság részeinek ismerünk. Például a szebbik nemről olyan háborzongató nézetei voltak, hogy ha előadta őket a kávéházban, én gondolatban bocsánatot kértem a szomszédos asztaloknál üldögélő hölgyektől.

Óra pontosságával végezte mindennap a sétáját. Megfigyelhettem, hiszen nem lakik messze tőlünk. En is ilyenkor szoktam haza járni. Ha találkozunk, ha egyáltalában észrevesz, váltunk pár szót:

- Hogy vagy?
- Kutatok, kérék, kutatok...
- De mondd, hát legalább te boldog vagy? Ilyenkor sokszor döfködi botjával a járda

szélét és csak jó hosszú idő után felel:

— En a tudomány áldozata vagyok.

Őszintén szólva, dühös voltam rá, hogy életének huszonkilenc éves virágjában ilyen számárságokkal gyöttri magát. Sokszor próbáltam szórakozni vinni, jókedvre hangolni. Azt hiszem, soha ilyen hiábavaló munkát nem végeztem. Végre is ráhagytam. Akkor persze még rá se gondolhattam, hogy éppen ezek a séták lesznek azok, amelyek megforgatják az életét. De hát tartunk rendet.

Már hetekkel ezelőtt feltűnt nekem, hogy Nagy Imrével párhuzamosan egy másik ur-ember sétál a járda tulsó oldalán. Mi ez, mondtam magamban, talán egy új boldogság-búvár, akik némán versenyeznek, hogy melyik jön rá hamarabb a maga bogarára.

Egyszer megkérdeztem a csendes budai utcák eleven lexikonát, aki nem messze posztol a házuktól:

— Mondja csak, biztos úr — mutattam rá Nagy Imre riválisára — ki ez az úr, aki mindennap itt sétál? A rendőr egy ideig hallgatott, aztán a fülemhez hajolva elmesélte, hogy itt a szomszéd villa tulajdonosa, Harpai mérnök úr figyelteti a feleségét magándetektívvel. Persze ennek titokban kellett volna történni, de hát az ilyen dolog csak addig titok, amíg senki se tudja. Végtelenül mulattatt az eset. Egyik oldalon a fiatal tudós, aki a nemlétező örök boldogságot szeretné felfedezni, a másik oldalon a detektív, aki a széttépett boldogsá-

got akarja összefoldozni, vagy esetleg még jobban szélszaggatni. Hazáig mosolyogtam a két ur-emberen, akik egymást ellenséges pillantásokkal mérgeelve őrizték az asszonyt. Tudniillik a látszat valóban azt mutatta, mintha Nagy Imre is Harpaiék villáját figyelné. Azt hiszem, Harpainét látásból ismerem. Ó az a kareszű, Anny Ondra-arcu szépség, aki mindig férje elindulása után félórával megy el hazairól és szintén félórával előbb jön haza. Később egy ismerősömtől hallottam, hogy az asszonyka nem hiszi el férje detektív machinációját, vagy talán inkább nem meri elhinni. Annyi bizonyos, hogy egy idő óta alig látni az utcán.

Egyik nap azután megkattant a Harpaiék kapukilincse. Eppen a két úr sétálása idejében. A detektív, akinek már pontos tudomása volt Nagy Imre egész nacionáljáról, ügyesen behúzódott egy kőkapu alá. Harpaiéktól a szobaleány lépett ki és egyenesen Nagy Imre barátom elé lépdelve, egy cédulát adott át neki:

— A nagyságos asszony küldi — monddta halálos komolysággal.

A lapon ennyi állt gyors, hegyes beűkkel: Kérem, azonnal jöjjön fel, hivatása érdekében. Harpainé.

Tudós barátom érthetően meglepődött, hiszen életében soha nem látta a szépasszonyt. (Tudvalevőleg ő inkább az utcán elszórt átszállójegyekben gyönyörködött, mint a csinos asszonyokban.) De a levélke utolsó szavai minden balsejteimét eloszították, sőt egető kíváncsi-

A tanárok és tanítók nyelvvizsgálója

Oradeán szombaton fejezik be a tanítók nyelvvizsgálóját

Oradeán — mint megirtuk — kedden cca 220 vizsgára állott tanító közül ötvenhét felekezeti tanító vizsgázott le — szerdán, Nagyboldogasszony ünnepére való tekintettel, nem tartottak vizsgát — és ma, csütörtökön harminchárom felekezeti és huszonöt állami tanítót irtak ki szóbeli vizsgára. A vizsgák, ezek szerint, szombati és el fognak tartani — míg a tanárok nyelvvizsgálója még a mai nap folyamán befejeződik.

A tanítókat, a közel egy hetes izgalom és várakozás teljesen kimerítette és fáradtan, a legnagyobb bizonytalanságok között várják, hogy végre sor kerüljön rájuk. A vizsgáztató bizottság kérdései egyébként nem meglepetésszerűek. Egészen egyszerű és könnyű kérdésektől, a legváratlanabb és legkomplikáltabb kérdésekre, minden előfordul, remélhetőleg azonban a bizottság a nyelvismeretet, a nyelvtudást s nem az egymástól távolos tárgykörök pontos tudását keresi.

A tanítók vizsgálója nyilvános.

Timisoarai nyilvános a tanítók vizsgálója

Saját tud. A tanítók nyelvvizsgálója, illetőleg a szóbeli vizsga egy nappal később kezdődött, mint ahogy azt a vizsgabizottság kihirdette. Amikor ugyanis a város- és severinmegyei tanítók szóbeli vizsgára jelentek meg, kifüggesztett értesítést találtak, amely így szólt: „Ma nincsen vizsga”. Hír szerint a bizottság ezen a napon eredeti tervétől eltérően az írásbeli munkálatokat felülbírálta. Kedden elsősorban a kántortanítókat vizsgáztatták, hogy azok Nagyboldogasszony napján az istentiszteleten közreműködhesenek. A tanítók szóbeli vizsgálója nyilvános, mint amilyen a tanároké is volt. Közönség azért keves akad, egy-egy újságíró kivül Unterwiesinger Lotár dr. pápai kamarás, Kräuter Ferenc dr. képviselő és Mária Xavéria iskolanővér, tanítóképzői tanárnő az állandó vendégek. A vizsgázók között mindkét nemnél túlsúlyban van általában: az ősz haj. A vizsga lassan halad előre, mert számos kérdésre kell minden egyes vizsgázónak megfelelnie. Különösen behatóan kérdezik a nyelvtani elemzéseket s az azokból levezethető szabályokat. Minden egyes vizsgázó földrajzból, történelemből és irodalomból kap kérdéseket.

A tanügyi hatóságokhoz rendelet érkezett a minisztériumtól, hogy a vizsgabizottságoknak nem szabad a vizsga eredményét kihirdetni, miután azt a minisztérium fogja verifikálni, illetőleg véglegesen megállapítani.

vá tették... Hívatása érdekében... És ment a szobaleány után a detektív fúrge szeméitől kísérve. Amint a lépcsőn felfelé haladt, egyre azt hajtogatta magában: Az asszony kétségtelesen ismer engem, olvasta cikkeimet, eljött az előadásomra és most tanácsot akar kérni tőlem, mert boldogtalan.

A szobaleány a szalon helyett csak a háliba vezette. Meglehetősen kurtán szólt rá: Várjon itten. Még körül sem nézhetett, már belépett Harpainé elképesztően merész estélyi ruhában. Az asszony kápráztatón szép volt s ahol a ruhát észre lehetett venni rajta, ott az is a legújabb divatot és a legmodernebb női szabó nevét kiabálta szét a világba. Ilyen ruhákra a régebbi költők azt szokták mondani, hogy olyan szép, mint egy költemény. Hívatásom tudatában én csak annyit mondhatok, hogy Harpainé ruhája olyan volt, mint egy epigramma; mint a női öltözetek sírverse.

A szép asszony titokzatos szemét ráemelte a férfira, mikor ez a nevet mondta meg.

— Nagy Imre.

— Tessék leülni, azt hiszem, így kellemesebben töltheti be feladatát, mint órák hosszat tipródni a járdán.

— Valóban...

— Kérem — szakította félbe az asszony és szemében a harag kis sárga nyilai gyulladtak ki. — Én nem akarom magát tovább fárasztani, elég volt ebből a lealázó komédiából.

Augusztus 18-án, szombat este 9 órakor, augusztus 19-én, vasárnap délután 6 órakor és vasárnap este 9 órakor Oradeán a legszenzációsabb ZSIDÓTÁRGYU 3 felvonásos színjáték

A FATTYU

bemutató előadása a színházban a cluj-oradeai szintársulat legkiválóbb művészeinek feláértével.

Rendező: FORGÁCS SÁNDOR.

FŐSZEREPLŐK: Tóth Elek, Forgács Sándor, A. Parlagi Ilonka, T. Pogány Janka, H. Körrösy Juci, Stoll Béla, Tompa Pufi.

Mindhárom előadásban jelen lesz a darab kiváló szerzője:

Dr TAPSONY ENDRE

református lelkész.

Helyárak: nagypáholy 250 lei, páholy 200 lei, zsöllye 40 lei, körszék 30 lei, támlásszék 20 lei, erkély I—II. sor 20 lei, zártszék 15 lei, állóhely 10 lei és a repülőhelyeg. Jegyek elővételben csütörtöktől kezdve a színház nappali pénztáránál kaphatók!!

A rendkívüli nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos a jegyek megváltásáról minél hamarabb gondoskodni.

A tanítói vizsgák izgalmai következtében Aradon meghalt egy iskolanővér

A mások megbukása katasztrófálisan hatott a gyengeszívű nővérré

Timisoara. Saját tud. Az itteni tanítói vizsgákon óriási izgalmat keltett az a hír, hogy az aradi vizsgán a Miasszonyunkról elnevezett zárda egyik iskolanővére, *Theisz Mária Ludmilla* a vizsgákon elszenvedett nagy izgalom következtében 40 éves korában szívzélhüdben meghalt. A nővér az Aradul Nou (uj-aradi) zárda elemi iskolájának 7-ik osztályában tanított és nagyon jól bírta a román nyelvet. A nővérek voltak már kisebbfokú szív- és tüdőbetegek s a vizsgák különösen izgatták. Az írásbeli eredményét kedden hirdették ki. *Theisz Mária* is átment a vizsgán, mint édes nővére, *Maria Concordia* is, akivel együtt tanított az aradul noui (uj-aradi) zárdában. A vizsgán 102 jelentkező közül 21-en megbuktak s a bukás kihirdetésénél lejátszódtott sírőjeleket a gyengeszívű nővérré olyan hatással voltak, hogy rosszullett és éjszaka az orvosok már látták, hogy menthetetlen. A nővér este felvette az utolsó kenet szentségét és szerdán

reggel már nem tudott felkelni, nem vehetett részt a szóbeli vizsgán. Csütörtökre virradó éjszakán *Theisz Mária Ludmilla* visszaadta szép lelkét teremtőjének.

Az elhunyt Csákován született. Öten voltak leánytestvérek s mindnyájan iskolanővérek lettek. A legidősebbik *Mária Angelina*, a timisoarai iskolai nővérek szanatóriumának főnöknője, azután *Mária Concordia* és két huga, *Mária Helma* (Oravián) és *Mária Erzsébet*, aki az iskolanővérek lipovai (lippai) iskolájában tanít. *Theisz Mária Ludmilla* pénteken délután Aradul Nou (Uj Aradon) helyezik örök nyugalomra. Halála óriási részvétet keltett.

Húszéves a Panama csatorna. Párizsból jelentik: Csütörtökön ünneplik a Panama-csatorna megnyitásának huszadik évfordulóját. A húsz év leforgása alatt 80 ezernél több hajó ment át a csatornán.

— De, asszonyom...

— Hallgasson, az én pénzemről fizette meg magát is az uram, nem fűröm tovább, hogy itt a város neveltségére őrizzenek, mint egy fegyencet. Most menjen oda ahhoz, aki megtízette a fáradságát és mondja meg neki, este a Bellevueben vacsorázom egy fiatal pilóta-hadnaggyal és csak reggel fogok hazajönni. Megértette? Ezzel remélem, megkoronázta sikeres küldetését.

A szegény asszonnak akkor már csupa elkeseredett könny volt a szeme.

Nagy Imre barátom eleinte nagyon szánalmas ábrázatot vágott, de aztán mosoly derített fel az arcát.

— Asszonyom, önt a boldogtalanság, az idegek szeszélyének játékszerévé tette. De én nem csodálkozom ezen és köszönöm, hogy felzaklatott lelkét ilyen természetes szavakban öntötte ki elém.

— De kérem — ámult el az asszony, — mit akar ön?

— Egyelőre diagnosztikát szeretnék csinálni az ön lelkéről. Aztán röviden el fogom mondani teóriámnak kísérletekkel beigazolt eseteit...

— Elég volt. Kérem hagyja el a házamat és teljesítse nemes kötelességet.

— Bosszánatot kérek, én nem fogok megsértődni. Az orvos sem haragszik meg, ha beteg udvariatián vele szemben, mert tudja, hogy fájdalomában, vagy félelmében cselekszik.

Asszonyom, ön engem ide felhívott, hogy húszéves éveken át kovácsolt, cizellált, javított eszmeimet legalább itt, ezen az egy ponton próbáljam megvalósítani. Asszonyom, figyeljen ide. Azt bizonyára tudja, hogy ilyen esetben is a legfontosabb önmagunk megismerése. Kétféle megismerés van. A gondolkodó megismerés kifelé irányul a létrehozott tárgyra, a szerető megismerés pedig a létrehozó ok felé fordul. Ez az utóbbi önmagunk felé tekint, ami által látunk és nemcsak arra, amit látunk. Már Plotinos is valami befelé való fordulást tart a boldogsághoz vezető utnak...

Mialatt a Harpai-házban a filozófiai elmélkedések folytak, a kapualjban lapuló detektív főhatalában sietett a mérnök gyárába.

— Uram, — nyitott be az irodába, — nyomom vagyok.

— Lehetetlen — ugrott fel mérgesen Harpai, aki már megbánta az egész detektív-históriát. Eppen ma akartam lerendelni.

— Mérnök ur, kész bizonyítékaim vannak. Napok óta figyelek egy fiatalembert, aki rendszerint a villa előtt kóborol. Méltóztatik tudni, hogy szolgálatom nem tart egész nap, így nem lehetetlen, hogy akkor is belopódzott a házba, amikor én nem voltam a közelben.

— Hogyan, akkor is?

A detektív zsebébe nyomta a kezét és nagy fölénnyel szólt:

— Ugy, hogy most is ott van. A szobaleány ment le érte egy levéllel. A nevet és a

Százezrek találkozója a budapesti jubiláris Katolikus Nagygyűlés

Mihalovics Zsigmond, az Actio Catholica igazgatójának nyilatkozata. — Húszezer szívgárdista sorakozik fel

Budapestről jelentik: A jubiláló Országos Katolikus Nagygyűlés eseménye most már előreveteti az érdeklődés sugarait nemcsak a fővárosra, hanem a vidékre is, ahonnan a magyar katolicizmus jubiláris seregszemléjére az eddiginél is nagyobb arányokban fognak a katolikus tömegek felvonulni. A rendezőbizottságnak, az Actio Catholicának az az elgondolása, hogy a Katolikus Nagygyűlés külsőségeiben is csak egy, mint belső tartalmában igazi népmozgalom legyen.

Sok újítás van az előbbiekhöz képest a mostani jubiláris Katolikus Nagygyűlésben és ezeknek értelmét és jelentőségét magyarázza meg Mihalovics Zsigmond tb. kanonok, az A. C. országos igazgatója alábbi nyilatkozatban:

— Az Országos Elnökség még ez év januárjában úgy indította el az előkészítő munkát, hogy az idei nagygyűlésen, amely sorrendben a 25-ik, tehát jubiláris jellegű, valóban a népé, a tömegé, az országé legyen s hogy benne tényleg a magyar katolikus társadalom teljessége nyilatkozzék meg; de arra is gondot fordított, hogy egyben a vezető erők irányítása és megnyilatkozása is legyen. Számtalan ülés, helyszíni szemle után az új ügétő versenypályára esett választásunk. Ennek a kiválasztásával alakult ki aztán ama felfogás, hogy az első napot, szeptember 23-át, tesszük az ország, a tömegek napjává.

Helyet kell adni az ország tömegeinek.

— A különvonalakat a Keleti pályaudvarra hozzuk be, onnét csak pár lépés az Ügétő, 10 órakor elkezdődik a főpapi szentmise, amelyet a Biboros Hercegprimás pontifikál. Veni Sancte után azonnal elkezdődik a megnyitó díszgyűlés, amelyen Glutfelder Gyula püspök úr, az Actio Catholica ügyvezető elnöke, kifejti az idei nagygyűlés vezérgondolatát: Krisztus és a család. A pápai nuncius beszéde után a vallás- és közoktatásügyi miniszter mond beszédet, végül gróf Zichy János, aki az 1900-ban tartott első nagygyűlés első szónoka volt, tart előadást a katolikus öntudat útjáról az első nagygyűléstől a jelen jubiláris gyűlésig.

— A két meglevő artisztikus tribün közö-

lakímét már sikerült előbb megtudnom.

— Mutassa.

A mérnök tökéletesen elvesztette a fejét. Legjobban szeretett volna becsöngetni két niarkos munkást és a gőzkalapács alá köztöletni a detektívét. De amikor elolvasta a csábító nevét, felkacagott.

— Ugyan, hiszen ezt az urat ismerem, a nőgyűlölő, a félkötya bölcsező... Itt egy óriási tévedés lehet, barátom.

Azonnal autóbá ültek és egy félóra sem telt el, már a villa előtt voltak. Harpai egyedül ment fel, de Nagy Imrét már nem találta ott. Felesége kacagva borult a nyakába.

— Te Pista, ez nagyszerű volt. Ilyen csodálatos boldogság. Már egy hete suttogják a cselédek, hogy valami detektív jár a házunk körül, én egy pillanatig sem hittem el, de mikor már többször láttam egy embert itt sétálni az ablak előtt, gondoltam, végére járok a dolognak. Felhívtam és akkor kiszűrt, hogy ez a szomorú zseni Nagy Imre, a boldogságprókátor. Mindhatom, nagyon rokonszenves, megnyerő beszédű ember. Egészen lecsillapított, pedig ugyancsak mérges voltam. De Pista, bocsáss meg, hogy egy percre mégis elhittem azt, hogy te kémkedsz utánam. A kis tudós ugyan azt mondta, hogy ez a szerelem legbiztosabb fokmérője, de mégis, ha igaz, hát én megcsaltalak volna, ha a szívem beleszakad is...

... Nagy Imre barátom azóta úgy sétál az utcán, hogy nem a földet bámulja és halkán fűtyörészik. Sőt elárulom, tegnap egy csinos, széke leánnyal láttam járni a rózsalygásban.

még egy ideiglenes tribünt emeltünk. A három tribünön 10.000 ülőhelyet tudunk biztosítani. A gyep közepén művészi oltárt emelnek. Az oltár két oldalán a pázsiton 20.000 szívgárdista és gyermekek sorakozik fel.

— Öminenciáját a bejáratnál száz piros ruhába öltözött ministráns, a világi és szerzetes kispapok, az apátok és prépostok lila moztatt serege fogadja és kíséri az oltárhoz. Utközben felhangzik a Szent István bazilika, a Mátyás-templom és a belvárosi templom egyesített énekkarának éneke. A Hercegprimás miseje alatt húszezer gyermek énekel népéneket. Mise után a gyerekek elvonulnak.

A nagy körmenet.

— Több terv foglalkoztat bennünket arra vonatkozólag, hogy miként volna lehetséges az Országház-téren már korán felsorakozó tömegeket a körmenettel lelkileg együtt tartani. Arra gondolunk, hogy a Szentség elindulását, a kispapok énekét, a Bazilika harangszavát ügyes konferáló segítségével kiközvetítjük az Országház-térré. A Szentség vonulása alatt pedig érdekes és mégis mély lelkületű magyarázatokban adnánk az Egyház örökbecsű eucharisztikus himnuszait s az ifjúsági énekkarok sorban elő is adnák azokat. Mindezt megafonok szórnák széjjel az egész hatalmas téren.

— Este díszelőadást tervezünk a Városi Színházban. A díszelőadás befejeztével a „keresztes gyorsok” hazaindulnak.

CAPITOL FILMSZÍNHÁZ (volt Filmpalace helyiség)

Telefon: 902.

Halló! Mindenkinek ajánlatos ma, vagy holnap megnézni a Halló!

Nibelungok

Zenés, monumentális hőskölteleményt. Filmre írta: Thea v. Harbou. Rendezte: Fritz Lang. Wagner zene!

Hétköznap csak 2 előadás, 6-kor és fél 10-kor. Szombat, vasárnap 3 előadás, 3, 6 és fél 10-kor.

Oriási érdeklődés a Fattyu című zsidótárgyú izgalmas színjáték szombati és vasárnapi nagy premierje iránt

Szombat este, vasárnap délután és vasárnap este, amint már jelentettük, rendkívül nagy színházi esemény lesz Oradeán. A cluj-oradeai színtársulat legkiválóbb művészei Forgács Sándor rendezésében bemutatják dr. Tapsony Endre református lelkész A Fattyu című, páratlanul érdekes és izgalmas 3 felvonásos színjátékát, amely zsidó tárgyú alkotás és olyan lebilincselő művészi és drámai cselekményt ölel fel, amely valóban páratlanul áll a modern színműirodalomban. És ha tekintetbe vesszük, hogy ennek a rendkívül értékes színjátéknak a szerzője pap, aki papi lelkének minden mély gondolkodását, avatott író finom meglátásait csillogtatja meg témájának megírásánál és a darab problémájának megoldásánál, úgy kétségtelen, hogy egy minden ízében páratlanul álló nagy irodalmi, illetve színházi eseményt jelent a szombati és vasárnapi bemutató.

A gyönyörű színjáték egyik legizgalmasabb jelenete az, amikor a falusi sakter, amely szerepet Tóth Elek játsza, kiátkozza a zsidó családot. Ez a jelenet a darab egyik legdrámaibb, szinte döbbenetes jelenete, olyan, amely mélyregrázza a lelkeket. De van sok más dérus jelenete is a darabban, amelynek előadása sokáig emlékezetes marad a város közönsége előtt. A darab szerzője dr. Tapsony Endre táviratilag jelentette be a darab bemutatásának előadásán való megjelenését és megjelenése bizonyosan fokozni fogja azt a rendkívül nagy érdeklődést, amely A Fattyu bemutató előadásai iránt a város egész társadalmában osztatlanul megnyilvánul.

A rendezőség a helyarákat oly alacsonyan állapította meg, hogy az előadást mindenkinek módjában legyen végig élvezni, amint hogy bizonyosan mindenki sietni is fog kivenni részét ebből a nagy színházi eseményből.

A tanácskozások.

— A második és harmadik nap díszgyűléseit a Vigadóban rendezzük meg mindig délután 4 órakor. Az előadások szisztematikusan tárják fel a család szétmállásának anyagi okait és társadalmi tényezőit. Egy előadás a családok helyzetképét adja, egy pedig a katolikus szentségi házasság ideálját. A második napon tárgyalás alá kerül a család szociális, karitatív- és jogi védelme, továbbá azok a feladatok, amelyeket a nevelésnek kell elvégeznie a család megmentéséért.

— A második nap délelőttjén az Actio Catholica központi szakosztálya tartja tanácskozásait, amelyeken részletesen megbeszéljük az Actio Catholica 1935. évi munkaprogramját.

— A harmadik nap délelőttjén az Actio Catholica Igazgató Tanácsa és Országos Tanácsa tartja gyűlését. A zárógyűlés után, délután hat órakor kegyeletos elvonulást rendezünk Prohászka Ottokár szobrához, ahol a püspöki székből utóda, Shvoy Lajos székesfehérvári püspök helyezi el a nagygyűlés koszorúját néhány szó kíséretében. Ezután a gyertyásmenet a szobortól tovább vonul a Szent Gellérthegyi Sziklatemplomhoz, ahol Te Deum fejezi be a háromnapos tanácskozást.

A Szent István Akadémia díszülése.

Szeptember 22-én, szombaton délelőtt 11 órakor a Szent István Akadémia tart díszgyűlést, délután 3 órakor a Pázmány Egyesület megkoszorúzza Pázmány szobrát, 4 órakor a leányifjúság tart díszgyűlést a Vigadóban, 5 órakor a főiskolások az Újvárosi ház közgyűlési termében, 7 órakor pedig a Katolikus Népszövetség a Vigadóban.

— Az idén eltekintettünk a belépődíjak eddig szokásos kötelezettségétől. Helyette 50 filléres jelvényt bocsátunk ki. Ennek viselése feljogosít minden főújságra való belépésre. Az ülőhelyeket természetesen továbbra is külön meg kell váltani, de azok árát is nagyon olcsóvá tettük.

Dr Gerő Sándor halála. Dr Gerő Sándor volt törvényszéki orvos és a tüdőszanatóriumnak évtizedeken át igazgató-főorvosa, kedden a Szent József kórházban 69 éves korában érte a halált. A betegségét követően meghalt. Az egykor kiváló és népszerű szakorvost szerdán délután temették el nagy részvét mellett. Koporsójánál az orvostársadalm, illetve az orvosközösség és kamara nevében dr. Weisz Endre bucsuzott el a halottól. Dr. Guttman Jenő sebész, nőgyógyász orvos apóstát gyászolja az elhunytban.

A vármegyei időközi bizottság ülése. Bihar megye időközi bizottsága Bancila P. Joan vármegyei prefektus elnökletével csütörtökön délelőtt ülést tartott. Jövőhagyaték negyven község zárszámadását. Elhatározták, hogy a közkórház egyik renovált épületszárnyába huszonhárom cserépkályhát vásárolnak; itt szóba került a központi fűtés kérdése, de ez hétszáz ezer lei költségöbbltet jelentene s a vármegye pénzügyi helyzete, a jelenlegi körülmények között, ezt a kiadást nem engedheti meg. Az időközi bizottság memorandummal fordult a közmunkaügyi és a belügyminisztériumhoz, hogy haladéktalanul javítsák ki a vascaui (vasköhi), sámbasági (szombatsági) országúton levő hidakat, mert ezen a vonalon a szó szoros értelmében megakad a kocsis és a teherforgalom.

Beiratkozások az áll. felsőkereskedelmi leányiskolába. Az oradeai állami felsőkereskedelmi leányiskolában a beiratkozások augusztus hó 27-én kezdődnek. Az egész évi tandíj a beiratási díjjal együtt 2200 lei. Tandíjmentességet nyerhetnek a jó előmenetelű szegény növendékek, nemzeti különbség nélkül. Az izraelita növendékek szombaton mentesítve vannak az írásbeli dolgozatok alól. Bővebb felvilágosítással az iskola Str. Alexandri 11. szám alatti irodája szolgál.

Futballmérkőzés. A Magyar Párt I. körzetének futballcsapata folyó hó 19-én, vasárnap délután 5 órakor barátságos mérkőzést tart Episcopia Biharuliban (Biharpüspökiben), az ótani Egyenlőség csapatával.

A világ katolikusainak száma egy év alatt közel két és fél millióval szaporodott

A Vatikán hivatalos lapja, az *Osservatore Romano*, érdekes statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy mennyi a katolikusok száma a világon. E szerint 1933-ban Európában 206,174,847 katolikus élt, amelyből 5,900,814 nem latin ritusu volt. Ázsiában 8,564,947 katolikus közül 1,109,316 volt nem latin ritusu. Afrikában 5,797,685 katolikusból 62,137 volt nem latin ritusu. Amerikában 130,537,446 katolikusból 708,378 volt nem latin ritusu, míg Ausztrál-Ázsiának 12,689,868 katolikus mind latin ri-

tusu volt. Az elmúlt 1933. évben tehát a világ összes katolikusainak létszáma 363,764,793-at tett ki, akik közül latin szertartású volt 355,983,148, egyéb ritusu pedig 7,780,645. Az idei 1934. évre a szaporodás Európában 1,032,719, Ázsiában 122,120, Afrikában 345,664, Amerikában 899,725, Ausztrál-Ázsiában 15,069, vagyis a múlt évhez viszonyítva a szaporodás 2,389,260 és ezzel 1934-ben a világ összes katolikusainak létszáma 366,154,053-ra emelkedett.

A BOLSEVISTA OROSZORSZÁG

Irta: BLESZCZYNSKI TADE mérnök

XX.

O. G. P. U. (Gepu) „A forradalom hí óre“

Nagy dolog az, ha a volt közép- vagy felsőosztály embere etikai felfogásával összeegyeztethetőnek tartja a Gepuval való közreműködést, ha mingyárt mint feljelentői minőségben is. Ismertem egy urat, akinek szakmája a mérnökség, aki a háború alatt II. Miklós cár autójának vezetője volt s aki mellesleg megjegyezve, a hadiszállatok tisztos táborától szép összegre tett szert, — ez jelenleg a Gepu szolgálatában dolgozik, teljesen zavartalanul. Ez az ember sok volt katonai ismerősét küldte és küldi a másvilágra. Ez az ember, aki 1919-ben a fehér hadseregben önkéntes volt s jelenleg lélekben gyűlöli a bolsevikokat, egy család megborzadást keltő körülmények között tett tönkre. A család tagjai: a férfi, a felesége, egy gyermek s a nének unokatestvére. Az unokatestvért agyonlőtték, a férfit és feleségét egész más vidéken 5 évi erdőirtásra ítélték, a gyermek, aki az itélethozatalkor skarlátban feküdt, szörzoros értelemben a lepecsételt szobák előtti lépcsőházba került, mindenkitől elhagyatva.

A kémkedést, mint az állammal szembeni felelősebb kötelezettséget, már a gyermekbe beleoltják. Igaz s nemesebb lelkek számára ez fejlődésük öntudatra ébredése nevében való ságos tragédiát idéz elő.

Ime, egy sokatmondó, elkopott kis eset. Az egyik gyárban a női alkalmazottak vezetője egy a „letűnt világ“ kiérdemült veteránja volt. Alattvalói közt voltak a párthoz tartozó és ahhoz nem tartozó egyének. Valamelyik anonim egyén az újságba látta jónak elhelyezni, hogy az illető vezérszemélyiség grófi családból származik s odahaza még mindig Kegyelmes Asszonynak titulálják, nem pedig polgártársnőnek. Azt ajánlotta az illető tisztos feljelentő, hogy ki kell dobni a pártból, el kell venni tőle a proviziót (élelmezési jegyet), vagyis más szóval őt és gyermekeit az éhhalálba kergetni. A közgyűlésen ezen ajánlatot keresztül vitték abszolút szótöbbséggel, bár az intelligens körbe tartozó szavazók a saját sorsukat féltő érzés parancsszáva, csupán egy személy, egy konzomolka (pártvezér) mert felszólalni, közvetlen felettese érdekében. Ezért természetesen megkapta a magáét, hogy megemlegeti haláláig, csupán eddigi buzgó tevékenysége, származása és összeköttetése mentette meg a pártból való kidobástól. Ez az ideálok kommunisztája minden bizonnyal kemény lelkiivódáson ment keresztül, mielőtt felszólalt s utána még inkább. Végeredményben mégis csak a reális élethez lesz kénytelen simulni s lelkiismeretfurdalás nélkül fog a Gepu szolgálatába állni, — különben kettőtörök életpályája. A kommun ideálokban való hite azonban minden bizonnyal megingott. Egy másik példa: a „Suhogó“ című újság meggyanusított egy igen intelligens nőt, hogy a házasság keretén belül megengedett viszonya volt egy külföldi mérnökkel, aki akkor már nem tartózkodott orosz területen, mivel megneszlette, hogy az államhatalommal szembeni illojálisok listájára került. A hivatalnoknő ügye igen komoly volt. A „seprő gyűlés“ után azonban az illető nő orvosi bizonyítványt

hozott sértetlenségéről. A „Suhogó“ hasábjain megjelenő cikkek és versek, amelyek az esetet brutális durvasággal kezelték, arra vitték a szerencsétlen nőt, hogy heteken át hisztérikus rohamai voltak. Elérték céljukat. Különben az ügy a Gepu birodalmába lett volna átutalva s keservebb vége is lehetett volna.

Az idegen sem mentes a feljelentés veszélyétől. Na arról meg nem is kell külön beszélnünk, hogy a lapok mennyire rácsalódnak rajtuk, semmiféle kötelezettséget nem éreznek az irányban, hogy fékezék magukat.

Az egyik kiváltságos lengyel gyárban dolgozó zsidó lengyel állampolgárt feljelentette egy másik zsidó hitű, orosz állampolgárságot szerzett lengyel, hogy dollárt szerzett s azt Lengyelországba juttatta. A dolog tényleg megtörtént. Az átutalást a zsinagógában bonnyolították le a hitfelek. Természetesen a bírói ítélettel kapcsolatban nem mulaszthatta el a gyengébb nemből való ítélőbíró, hogy kirohanásokat ne intézzen a vallás ellen. A vádlott 5 évi börtönre lett ítélve s a lengyel követség még csak közbe sem tudott lépni, mivel az orosz törvények megsértése nyilvánvaló volt. Már az aztán más kalap alá tartozik, hogy csak 87 dollárról volt szó, amit saját pénzéből szerzett be s a dollárokat elvették tőle.

Hogy az idegenek mennyire ki vannak téve az egyesek megfélemlítésnek, szeretném bemutatni saját két kis epizódomból. Oroszországba menet tökéletesen tudtam, mit szabad ott jelenleg mondani és tenni. Mingyárt megérkezésem után egyik elegáns és értelmes fiatal zsidó kollégám meghívott magához egy kis eszmecsere. A pazar fényvel berendezett szobában nem annyira a bronzszobrok és a szeverei porcellán pazar bősége, mint inkább a szentképek s az előttük égő mécések lepettek meg. A forradalom 13-ik évében Lenin szobra helyett szentképek, ez már számomra érthetetlen volt.

Piatall mérnök-kollégám igen előzékeny volt s felajánlotta szolgálatát dollár beszerzésére s annak külföldre való eljuttatására. Természetesen meköszöntem „szives“ áldozat-

készségét, kijelentve, hogy különös hajlandóságot, sőt egyenesen szenvedélyt érzek ép az orosz rubel gyűjtésére. Azután is többször látogattam meg az illető urat, de meg vagyok győződve, hogy a nála összegyűlt elegáns társaság férfi és női tagjai mind egy szálra a Gepu megbízottai voltak. Hogy az embert meg ne lopják, legjobb tolvajokkal jónak lenni. Vagy ugyanezt lefordítva amerikai nyelvre, minden milliárdos nyerjen meg egy bandavezért védőjének, akkor biztos lehet életében.

Ugyanez, a különben rokonszenves fiatal kolléga társaságában elmentünk egyszer egy részöntödébe. Társul szegődött hozzánk egy mesterember, akire szükségem volt a megrendelendő dolog felülbírlására. Mikor megérkeztünk, az előszobában Lenin eléggé jól sikerült mellszobrát állították ki. A kolléga megköszöntötte a megjegyzést: mire ezt a drága rezet „ezen piszok“ mellszobrára pocsékolni?! Társam intett figyelmeztetőleg, aztán lehajolt, mintha valamit elejtett volna, én pedig egy géprezöntvényt nagy figyelemmel szemléltem, hogy úgy látszott nem is veszem észre a megjegyzést. Célt tévesztett a kihívás. Ebben a percben a kolléga és az öntöde vezetője felhajtották gallérjuk szélét s megmutatták egymás megnyugtatóására a Gepu jelvényt. Ily naiv kihívásokkal csupán kezdetben próbálkoztak megközelíteni.

A Gepuba még a legmagasabb állami hivatalokat viselő egyén is elkerülhet, mint vádlott. A „Suhogó“-ban találoan kifiguráztatják s elővehetik. Ez csupán a „Suhogó“ kiváltsága, amiben nem részesülnek sem a napi-, sem a vicclapok. A „párt önbírálati“ jogának elve alapján járnak el így. Az idegenek nem adják meg a jogot, hogy ebben az újságban való szerepeltetésük ellen eredményesen tiltakozhassanak. Az idegennel szemben egyáltalán nem feszélyeztetik magukat.

Egy idegen alkalmazottat pl. annyira kifigurázták a munkások a „Suhogó“-ban, hogy nem mert már megjelenni a gyárban.

Nem lehet azonban a Gepuról írva, annak az idegenre nézve nagy előnyéről, mint legjobb védőről, meg nem emlékezni. Az egyik lengyel kiváltságos gyár tulajdonos-igazgatójára engesztelhetetlenül megharagudott a biztosok tanácsa. Meghurcolták a Suhogóban s azzal vádolták igazságtalanul, hogy egy munkást tetteleg bántalmazott. Az illető a Gepuhoz folyamodott. Mint varázsvessző ütése minden azonnal elült. Az illetőnek aztán annyira megtetszett a Gepu, hogy (bár állandóan tovább is csak lefülelték alkalmazottait), azt állítgatta, miszerint a Gepu az egyedüli becsületes orosz intézmény, amellyel beszélni lehet.

Párizsban Conciergerie mögött a Szekvans közelében nyilasokat mutogatnak, ahol a forradalom áldozatait dobálták bele a csatornába. Most egy kis hűsítő ital csillapító hatása alatt megérkeznek könyelmes urak a még nem is olyan régi borzalmak színhelyére s unalmukat úgy velük elűzendőnek az élet szemfüles vámszedői, hogy „sans-enlette“ énekeltek kimustrált hangfejedelmekkel a „Carmaquale“-t és „Caiva“-t. „Addig jár a korsó a kutra.“ Szóval, ha csak a Gepu fiókintézményeit az egész világra ki nem terjeszti, meglehet, hogy nem is olyan sokára a Gepu földalatti hűs betonüregében a zsiros élet egyhangúságát elűzendők, különféle urak fognak sétálni a Gepu embereinek ruhájába öltözött, jóllakott énekesek kellemes hangjai mellett, Bugyenni indulója, vagy „Nász pobity, pobity hotyeli“ ütemességét varázsolva renyhe tagjaikba.

Addig azonban a Gepu kazamatáiban könny folyik és sok, sok piros, pálló vér.

(Folyt. köv.)

Az I. kötet január—március,
II. kötet április—június,
III. kötet július—szeptember,

IV. kötet október—december
hónapokra eső életrajzokat
foglalta magában.

MEGJELENT

Schütz Antal
egyetemi tanár szerkesztésében négy kötetben

Az új, teljes Szentek élete

A kb. 1400 lapra terjedő, négykötetes munka ára:

1. Szép papíron, fűzve	860 lei.
2. Félvászonkötésben	480 •
3. Lilaszínű, egyszíveskötésben, aranynyomással	540 •
4. Igen finom, vastag könyvpapíron, barna selyemfényű vászonkötésben, dús aranyozással	720 •
5. Barna luxusbőrötésben, dús aranyozással	1020 •

Részletfizetési kedvezmény is kapható.

Megrendelhető az „Erdélyi Lapok“ könyvosztályánál.

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal
Oradea, Strada Regele Carol II. 5.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bellőidő: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy óra 70 lej.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felolvasószerkesztő: **PEÁRDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örvényünk meg és nem adunk vissza.
Csekkis válaszlevegőes magánlevelekre válaszolunk.

Zürichi zárlat. Párizs 20.20. London 15.40 háromnegyed, Newyork 303 egynegyed, Brüsszel 71.93. Milánó 26.28. Madrid 41.87 fél, Amsterdam 207.72 fél, Berlin 119.80. Bécs — schilling 56.80, Prága 12.72 fél, Varsó 57.90, Belgrad 700, Bucuresti 305.

Papi lelkigyakorlatok az erdélyi egyházmegyében. Hivatalos helyről közlik, hogy az erdélyi egyházmegyei papok lelkigyakorlatait (Cluj. Báthory—Apor szeminárium) i. évi augusztus 27-én (hétfőn) este kezdődnek. A körlevélben a határidő hibásan volt közölve. Ezek szerint a lelkigyakorlatok, akik a lelkigyakorlatokon résztvesznek, vasárnap még piébóniájukon maradhatnak. A résztvevők idejében irjanak a Báthory—Apor szeminárium igazgatójának (Dr. Bíró Vencel piarista tartományfőnök, Cluj, Str. Universității 10).

Orvosi hír. Dr. Sándor János belgyógyász, az Irgalmas-rendi kórház főorvosa, szabadságáról hazaérkezett és rendeléseit újra megkezdte. Oradea, Str. Avram Jancu (v. Kossuth-u.) 13.

A sziámi királyi pár ünneplése Budapesten. Saját tud. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a sziámi királyi pár tiszteletére szerdán dinét adott a miniszterelnökségi palotában. Megjelentek — a sziámi vendégeken kívül — a kormány tagjai, feleségeikkel s számos európai követ és diplomata. Diné után fogadás volt, amelyen jelen volt a hivatalos diplomáciai kar minden tagja, a társaság számos kimagasló egyénisége és a külföldi sajtó képviselői.

Szovjet repülők látogatása Csehszlovákiában. Prágából jelentik: A szovjet három repülőgépe, Franciaországból visszatérve szerdán Prágába érkezett. Az érkezőket a szovjetkötveten kívül a cseh külügyminiszter, a hadvezetőség képviselői fogadták. Mikulicsek kommunista szenátor üdvözlő beszédet tartott. Ennek során kijelentette, hogy Szovjet-Oroszországban a világbekezbiztosítékát látja.

Prágából jelentik: Az orosz repülők fogadása során — mint utólag értesülünk — botrányos jelenetek játszódtak le. Mikulicsek kommunista szenátor ugyanis hivatalosan vett részt a fogadáson és illetéktelenül mondogatta el az üdvözlő beszédet. A hatósági személyek, hogy a kínos helyzetet átmentsék, gyorsan elvezették szállásukra az orosz vendégeket, akik amugy sem értették egy szót sem a kommunista szenátor cseh nyelvű beszédéből. Ekkor többszáz főnyi kommunista tömeg áttörte a katonai kordont és lelkes tüntetést rendezett a szovjet mellett. A rendőrség és katonaság puskatussal verte szét a tüntetőket. Ennek ellenére később, az orosz vendégek szállása előtt újra összegyűltek és tüntettek a kommunisták. Érdekes különben, hogy Mikulicsek üdvözlése miatt a kormány részéről a hivatalos üdvözlés elmaradt.

400 ezer vagon az idei gabonatermés. Bucuresti. Saját tud. A CFR-hez érkezett adatok szerint az ezidei gabonatermés 400 ezer vagon, amiből legfeljebb 120 ezer vagon várható kivitelre, ha a tavalyi fölösleget felhasználta a belföldi fogyasztás.

Áldetektív zsarolt. Braşov. (Brassó). Saját tud. A napokban feltűnt Braşovban (Brassóban) egy fiatalember, aki a fővárosi központi sziguranca detektívjének adta ki magát s így igyekezett pénzt zsarolni. A rendőrség egyik detektívje elfogta. Kiderült, hogy a „detektív” Simon Györgynek hívják, 24 éves, bucuresti illetőségű és jelenleg munkanélküli.

Egy fiatal karrikaturista körutja. Simleul-Silvaniei. (Szilágyosmlyó). Saját tud. Szabó József oradeai szobrászművész, grafikus és karrikaturista körutra indult, azzal a céllal, hogy az egyes városokban karrikatura albumokat állít össze. Ebből a karrikatura albumsorozatból eddig már három jelent meg. „Gaudemus” című, a következő sorrendben: Valea lui Mihai (Érmihályfalva), Marghita (Margitta) és Simleul-Silvaniei (Szilágyosmlyó). Most a zalau (zilahi) albumon dolgozik Szabó s itt is, mint az eddigi városokban a közönség nagy megértéssel fogadja a művész munkáját.

Reményik Sándor súlyos beteg. Clujról jelentik: Reményik Sándor költő, a Kisfaludy Társaság tagja, a Póztortú fő-szerkesztője, néhány nap óta súlyos beteg fekszik a református kórházban. A kiváló költőnek orvosai egyelőre nem tudták megállapítani betegségét, de a tünetekből az orvosi konzilium, amelyet dr. Filep Gyula és dr. Hatieganu orvosprofesszorok a betegágyánál tartottak, arra következtetnek, hogy Reményik Sándornak tifusza van. A költőnek állandóan 39—40 fokos láza van. A költő édesapja is beteg, kétoldali tüdőgyulladásal fekszik, míg huga kisfiának skarlátja van. Egész Erdély magyarsága aggódva várja a betegséggel sújtott Reményik család tagjainak fölelülését.

Lerombolják Bucurestiben a cári követés palotáját. Bucuresti. Saját tud. A bucuresti szovjetorosz követ kinevezése véget vet az ittmaradt cári tisztviselők jó életének, akik az orosz követés Calea Victoriei uti palotájában és más orosz állami tulajdonú épületekben laktak s oly nagy jövedelmet húztak a házbérekből, hogy emigráns orosz előkelőségeket is tudtak segélyezni. Cerbacef volt cári konzul, aki a követés épületében lakott, gyorsan kiköltözött onnan. Ő román nőt vett el feleségül s így továbbra is Bucurestiben marad, ahol elhelyezkedése biztosítva van. Poklewsky, volt cári követ, titkárával, Savinoffal, aki a háboru előtt konstantinápolyi orosz konzul volt, szintén Bucurestiben marad. Mindketten a Vörös Kereszt bucuresti képviselői lesznek, amely minőségben már amugy is működtek egy idő óta s így törvényes gyámoltói lesznek nemcsak az orosz menekülteknek, hanem más országok emigránsainak is. Ők fogják Bucurestiben kibocsátani az ugynevezett Nansen utleveleket. Poklewsky konzul eddig előkelő kapcsolatokkal rendelkezett, most azonban kényes helyzetére való tekintettel, vissza fog vonulni a társadalmi élettől. Az orosz követés épületében volt egy igen gazdag orosz könyvtár, amelyet egy menekült cári kormányzó bocsátott a Bucurestiben élő orosz menekültek rendelkezésére. Ezt a könyvtárt is átköltöztetik a Nansen utleveleket kiállító iroda helyiségébe. A Calea Victoriei uti régi követés épülete azonban, mint mondják, nem fogja többé ezt a célt szolgálni. A napokban kinevezett szovjet-követ ugyanis kifejezte már azt a szándékát, hogy nem vonul be a cári uralom emlékeit még ma is viselő épületbe, hanem a szovjetorosz követés új helyiségét a Kisseleff-uton rendezi be. Bucuresti székesfőváros ugyis már rég tervezi ennek az épületnek a lerombolását, mert az messze kiszökik a Calea Victoriei új szabályozási vonalából. A lerombolás állítólag most már rövidesen meg fog történni.

Finnország emléket állított az „U C 57” tengeralattjáró hőseinek.

Vasárnap fogják Finnországban Lovisa mellett felszentelni a német „U C 57” tengeralattjáró emlékművét. Az említett tengeralattjáró 1917. november 17-én kiképzett finn vadászokat és hadianyagot szállított Finnországba. Visszatérve aknára futott és elsüllyedt.

Feljegyzések

A német katolikusok vezető folyóirata, a Béschen szerkesztett és Regensburgban nyomtatott Schönerer Zukunft legfrissebb száma részletesen ismerteti azt a határozatot, amellyel a kanadai egyesült protestáns egyház a kapitalista termelési rend ellen fordult.

„Az a meggyőződésünk — mondja a határozat — hogy Krisztus tanainak korlátlan alkalmazása egyet jelentene a kapitalista termelési rend végével. Mi azt hisszük, hogy a kapitalista rendszer a következő okokból ellenkezik a keresztény erkölcsi törvényekkel: megamisítja az értékek sorrendjét, mert a pénzt az ember fölé helyezi és embertelen, mert a gazdaság gyümölcseit felettébb igazságtalanul osztja szét. Sőt mi több, a jármába fogott embert egyenesen megakadályozza abban, hogy életében Krisztus parancsait kövesse, még akkor is, ha az igyekeznék ennek eleget tenni. Ezért hisszük azt, hogy Isten országának megteremtése e földön lehetetlen addig, amíg itt a kapitalista gazdasági rendszer uralkodik. Az egyház tehát akkor cselekszik helyesen, ha ennek a rendszernek a társadalom ellenes és kereszténytelen alapjait félelem nélkül leleplezi s az egész ellen megalkuvás nélkül viszi a harcot...”

Ennek a távoli mondatnak annyi a tanulságos oldala, mint ahány égtáj.

Legelőbb azt tanúsítja, hogy a világos látásu és jó szándéku emberek mindenütt a világ egyformán gondolkodnak. Aztán arról beszél, hogy minden keresztényi érzelű embernek ma találkoznia kell a gazdasági és társadalmi ujjáépítés munkája közben. Arra is figyelmeztet, hogy ez a munka ma mindennél fontosabb és sürgősebb. S végül külön a mi erdélyi nyomorúságunk számára azt a nagybiztatást tartogatja, hogy a mi erdélyi életünk ujjáépítése, amely elé a történelmi sors állított, ennek a nagy világmunkának lehet kicsiny, de nevezetes része, ha felismerjük idejekorán a feladatot... (Skin.)

Eltemették a spanyol királyfit. Klagenfurtból jelentik: A pörtschachi temetőben nagy közönség részvételével temették el Conrado spanyol infánst, Alfonso exkirály harmadik fiát, aki — mint ismeretes — autószerencsétlenség áldozata lett. A temetésen az osztrák kormány részéről Fey szövetségi miniszter jelent meg. A királyfi halálát tulajdonképpen az okozta, hogy nagyfokú vérvékenységen szenvedett s bár csak könnyen sebesült meg, vérzését nem tudták elállítani s valóságosan elvérzett.

* **Székrekedésnél,** gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vértódulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

Brasov szászsaága védi püspökét. Brasov (Brassó). Saját tud. Nagyon súlyos támadások érték az erdélyi német sajtóban Glondys dr. szász püspököt. A támadásokkal kapcsolatban több város szászsaága, köztük Sibiu (Nagyszében) tüntetést rendezett a püspök mellett. Brasov lakossága 19-én, vasárnap tartja meg tiltakozó népgyűlését, amelyre felvonul a Barcaság szász népe is, hogy a szász evangélikus egyház és püspöke mellett megnyilatkozzon. Az előkészítő bizottság felhívást bocsátott ki, amelyben hangsúlyozta, hogy a tüntetésnek nem lesz politikai színe, sőt éppen az a célja, hogy megvédje az egyháza fejét a politikai hovatartozásoktól és meghurcolásoktól. A brasovi gyűlés nagyszabásúnak ígérkezik, annyival is inkább, mert Glondys püspök éveken keresztül volt az itteni evangélikus egyház népszerű főpapja.

A halál félbeszakította a politikai vitát. Brasov (Brassó). Saját tud. Scheider Adolf 73 éves magánzó tegnap este a Bartis-féle vendéglőben nagy társaságban borozgatott. Borozgatás közben élénk politikai vita indult meg a fehér asztalnál. Schneidert a vita nagyon elragadta és a szenvedélyes felindulást s zive nem bírta ki. Vitaközös közben összeesett és meghalt. A felhevüléstől bekövetkezett szívgörös ölte meg.

Seletskit Jilaváról a doftanai fegyverháza szállítják. Bucuresti. Saját tud. Cimpináról jelentik: A doftanai cellát most alakítják át Seletské számára, akit, miután jogerősen elítélték, a jilavai fegyverházból Doftanára fognak átköltöztetni. Itt ugyanolyan elbánásban fog részesülni, mint a többi fegyveresek.

Két asszonyt megölt a villám. Zalapetenden két asszonyt villám sújtott halálra. Az asszonyok éppen ebédet vittek férjüknek a mezőre és a hirtelen tamadt vizatar elől egy fa alatt ke-restek menedéket. A villám éppen abba a fába vágott bele, amely alatt az asszonyok állottak. Mind a kettő szörnyethalt.

A pápa az erkölcstelen filmek ellen. XI. Pius pápa Castellgandolfo-i nyári palotájában a nemzetközi filmársaságok képviselőit legutóbb kihallgatáson fogadta, amelynek során komoly intelmet intézett hozzájuk az ifjúság lelki életét megmetyélező erkölcstelen filmek miatt. A Szentatyja megrázó érveléssel hangsúlyozta, hogy a filmnek, mint a technika nagy vívmányának, *nem lelki rombolás*, hanem *nevelés és irányítás* kell, hogy célja legyen, majd rendkívül tájékozottsággal ismertette annak a mozgalomnak eddigi eredményeit, amely Amerikában indult meg a filmek purifikálása terén. A nemzetközi filmársaság megbízottai kijelentették, hogy a maguk részéről mindent elkövetnek a ledér tartalmu filmtörténetek mellőzése s a filmirodalomban erkölcsi értelemben vélt feljavítása érdekében.

Csunyan megrézták a görög képviselőház elnökét. Athénból jelentik: Csunya tréfát üzött Vozischissel, a görög képviselőház elnökével egy eddig még ismeretlen egyén. Telefonon felhívta az egyik éjjel a vidéken nyaraló képviselőházi elnököt és izgalomtól elfuló hangon közölte vele, hogy ég a parlament, sőt menthetlennek is látszik. Vozichis rögtön felhívta telefonon a parlamentet és mivel — késő éjszaka lévén — senki sem jelentkezett, Vozichis azt hitte, hogy a szörnyű hír igaz. Azonnal autóbába vágta magát és százhusz kilométeres sebességgel robogott a fővárosba és meg sem állt egész a parlamentig. Itt látta azután, hogy valaki izléstelen tréfát üzött vele.

Az ügyvédi kamarák Oradeán rendezik ezévi kongresszusukat. Az ügyvédi kamarák országos évi kongresszusukat ez évben szeptember 6-án és 7-én tartják meg Oradeán. Az ünnepélyes megnyitás csütörtökön, szeptember hatodikán délelőtt tíz órakor lesz a városháza dísztermében.

Nem engedélyezték az EKE turistatalálkozóját. Mercurea-Ciuc. (Csikszereda). Saját tud. Megírtuk, hogy e hó 18., 19. és 20-án országos turistatalálkozót rendez az E. K. E. csiki alosztálya Bălanon (Balánbányán), amelyre az ország minden részéből mintegy 400-an jelentették be részvételüket. Az E. K. E. csiki alosztálya megtagadta a szükséges előkészületeket a fogadtatásra és a több napi tartózkodásra. Amikor a sandominici (csikszentdomokosi) csendőrmester az előkészületekről tudomást szerzett, a bucuresti állami turistafelügyelőségtől kiadott engedélyt kérte. Ilyen a rendezőség birtokában nem volt, mert szabályszerűen jóváhagyott alapszabályok szerint bármikor és bárhol tarthatott összejövetelt, amire a csendőrmester kijelentette, hogy a turistatalálkozót nem engedi meg. A vármegyei prefektus maga fordult a csendőrszárnyparancsnoksághoz a találkozó engedélyezése érdekében, azonban a csendőrszárnyparancsnokság jelentette, nem látja célszerűnek és az állam érdekében esőnek a találkozó engedélyezését. Dr. O. t. e. Valér prefektus kijelentette, hogy a kérdést még nem tekinti lezártnak és mindent megtesz a turistatalálkozó engedélyezése érdekében, de tekintve, hogy az „Ezer Székely Leány nap”-ot, valamint a Xántus-kápolnával kapcsolatos ünnepségeket betiltották, a vezetőségnek a turistatalálkozó engedélyezésére sincs reménye s így azt még egyszer nem is hirdeti meg.

A Mdivani házaspár ékszerömege nem fért el a velencei szálló páncélszekrényében. A néhány nappal ezelőtt Budapesten is járt Alexis Mdivani georgiai herceg és fiatal felesége, Barbara Hutton, aki mint ismeretes, a Woolworth milliárdok örökösője, ezidőszerint Velencében üdül. Megérkezése kisebbszerű riadalmat keltett az előkelő Excelsior-szállóban. A szálloda páncélszekrényei ugyanis tulszűknek bizonyultak a rengeteg ékszer elhelyezésére, amelyet a fiatal hercegné magával hozott. Minthogy nem volt egyéb megoldás, a szálló egyik szobájában halmozták fel a tömegtelen ékszer, amelyre most rendőrök és detektívek vigyáznak.

ÉVEK. — Ön tehát nős, a nagyságos asszony idősebb mint ön, vagy fiatalabb?
— *Ugyanazon évben születünk, tehát sokkal fiatalabb.*

Hadimúzeumot gyűjtött össze egy tanító. Budapestről jelentik: Körmenen Kőszegi-Bartunek János, a római katolikus elemi iskola tanítója tíz év fáradságos munkájával és pénzáldozatával olyan anyagát gyűjtötte össze a világháború emlékeinek, hogy most Körmenen hadimúzeumot állított fel. A múzeum céljaira Batthyány hercegtől kapott megfelelő épületet, amelyben közel 5000 emléktárgyat helyez el.

Első óceánrepülés Kanadából Angolországba.

Reid és Ayling kapitány Kanadából Angliába repült. A kanadai Wasaga-Strandtól a londoni Heston repülőtérig 31 órán át repültek.

Dr Dollfuss gyászünnepélye a bécsi Hősök-terén.

A bécsi Hősök-terén hatalmas méretű nyilvános gyászünnepélyt rendeztek a meggyilkolt kancellár emlékére, amelyen az osztrák kormány tagjai is résztvettek. Balról jobbra: dr. Schuschnigg szövetségi kancellár, Starhemberg herceg alkancellár, Stockinger kereskedelmi miniszter, dr. Buresch pénzügyminiszter, Berger-Waldeneq külügyminiszter, Fey közbiztonsági miniszter és dr. Schmitz polgármester.

*** Emésztési nehézségek,** gyomorfájás, gyomorégés, csalánkiütés, rosszullét, fejfájás, idegizgalom, álmatlanság esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, fertőtleníti a gyomrot és a beleket, a vérkeringést helyes útra tereli és felfrisíti a szellemet. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a **Ferenc József** víz használata folytán étvágyukat majdnem teljesen visszanyerik.

A hegymászás áldozatai. A Jungfrau jéghegyei ismét két halálos áldozatot követeltek. A hegyi vezetők tegnap két német turista holttestét akadtak. A vakmerő turisták vezetők nélkül akarták megmászni a Jungfrau csúcsát és meg nem állapítható módon lezuhantak. A két szerencsétlenül járt hegymászó közül az egyik Krauss Vilmos nürnbergi, a másik Meyer Karoly friedrichshafeni fiatalember.

Új elemet fedezett fel két amerikai tudós. Schmidt és Steinbach német származású amerikai kutatók a Newyork mellett Newyersey-beli laboratóriumukban új elemet fedeztek fel. Az eddigi jelentések szerint az új elem olyan fém, amelynek *atomsulya állítólag több az uránénál* s amely az elemeket osztályozó nemzetközi bizottság megállapítása szerint 238,17 egységgel a *legnagyobb atomsulyu elemek egyike*. Amennyiben további kísérletek is igazolják a két amerikai kutató felfedezésének értékét, valószínű, hogy az új elem felfedezése korszakalkotó újítást jelent a vegyészeti fejlődéstörténetében.

Hűtlen vagyonkezelés vádja egy közbirtokosság ellen. Mercurea-Ciuc. (Csikszereda) Saját tud. Kotró Konrád plăeşii de susi (kászónfizi) lakos a közbirtokosság által árverésen eladott faállományból megvásárolt 3700 darab tűztől megsérült fát 36.661 lei értékben. Az így saját tulajdonába került famennyiséget eladta Kisszelnik Sándor fakereskedőnek. Az átadás alkalmával a közbirtokosságnak e célra kijelölt tagjai nem jártak el kellő gondossággal és Kisszelnik nemcsak a Kotró fáját vette át, hanem az átadásnál kimértek a számára még 3000 darab nyers haszonfát is, amelynek kitermelését Kisszelnik már meg is kezdte. A község lakossága tudomást szerzett a dolgról és érélyes vizsgálatot követelt. Erre Kisszelnik kiegyezett a közbirtokossággal, 40 ezer lejlel a 3000 darab nyersfáért, magára vállalta az erdőbűntetés következményét és mentesíti a felelősség alól Kotró, akinek a részére irást adott, hogy nem folyt be a közbirtokossági vagyon megkárósításába. A falu közbirtokossági tagjai az ügynek ilyen elintézésébe nem nyugodtak bele és az erdőgondnokságnak és az ügyészségnek tettek jelentést.

Nyugalombavonuló plébános. Carei (Nagykároly). Saját tud. *Zakoránszky István* petresti (mezőpetri) római katolikus plébános közel három évtizedes, érdemekben gazdag lelkipásztori működése után nyugalomba vonult. Utódjául *Fiedler István* megyéspüspök *Zádor József* moffinul-marei (nagyamjányi) plébánost nevezte ki.

Mozi bérbeadás. Simleul-Silvaniei (Szilágyosomlyó). Saját tud. Zalău (Zilah) városi időközi bizottsága elhatározta, hogy az eddigi városi kezelés alatt levő mozi szeptember 1-től számított három évre bérbeadja, mert a városi kezeléssel nem boldogultak.

Csehszlovákiában felemelik a katonai szolgálati időt. Prágából jelentik: A *Ceske Slovo* értesülése szerint a cseh hadseregben a szolgálati időt 18 hónapról 24 hónapra emelik fel.

Fröccsös pohárral agyonvágta a vendéglősnét. Bozák Ferenc 28 éves alkalmi munkás 1931 őszén egyik este betért Wurm Ferencné Gergely-utcai vendéglőjébe s borozni kezdett. Kévs idő múlva Wurmné odalépett hozzá s megkérte, hogy régebbi tartozásából törlesszen valamit, ha másként nem lehet, legalább ötven fillért. Bozák durván válaszolt:

— *Ugy éljen a maga feje, hogy egyetlen fillért is fizetek!*

A kocsmárosné elveszítette önuralmát, felkapta a vendég féligölt poharát s tartalmát Bozák arcába locsantotta. Bozák erre felkapta a tömör fröccsös poharát s teljes erejéből Wurmné fejéhez vágta. A vendéglősné elkapta ugyan a fejét az ütés elől, de a pohár oly erővel vágódott a falnak, hogy ezer darabra tört és az egyik üvegszilánk Wurmné koponyájába fúródott. Bozákot a vendégek rögtön eltávolították a kocsmából, a vérzőfejű vendéglősnéhez pedig kihívták a mentőket. A menők beszállították Wurmnét a Kun-utcai kórházba, ahol a szerencsétlen asszony néhány nap múlva szörnyű kinlódás után, vérmérgezés következtében meghalt. Bozák Ferencet a büntetőtörvényszék egyévi börtönrre ítélte. A tábla a most megtartott fellebbezési tárgyaláson Bozák büntetését hat hónapra mérsékelte s az elszenvetett vizsgálati fogsággal a büntetést teljesen kitöltöttnek vette. Az ítélet jogerős.

A GYERMEK

ROVATVEZETŐ:
CSÜRÖS EMILIA

Emlékezzünk Benedek Elek nagyapóra

Augusztus tizenhetedikén telik be ötödik éve annak, hogy Benedek Elek, az erdélyi gyermekek nagyapója, az „Elek-nagyapója” árvaságra hagyva sok-sok ezer unokáját, pihenni tért a kisbaconai zöld bársonyfűvel borított dombok alá. Öt év hosszú idő, apró gyermekekből középiskolások, a serdültebbekből kényérkereső emberek lettek ezalatt, de Benedek Elek emlékezete, szava, hangja, élete ma is világosan és

élénken él a lelkünkben. Halálának évfordulóján záródokoljunk el gondolatban abba a székellyföldi falucskába, ahol örök álmát alussza a mi áldott emlékü, drága mesemondónk és tegyük le sírjára az emlékezés és hálás szeretet piros rózsáit. Hűséges élettársával, Nagynanyóval együtt bizonyára megérzik, hogy gondolunk rájuk és a kisbaconai temető áhitatos nagy esőndjében róznak, erdélyi gyermekekről fognak tovább álmodni.

A „tiz forrás” története

(Rege.)

Irta: Benedek Elek

Tündérek laktak réges-régen a Kárpátok rengetegeiben. Ebben az időben történt, amit most elregélek. A rengeteg nagy erdőben, ahol addig tündéren kívül más nem járt, még madár sem, egyszerre csak nagy lármát verte fel a csendeséget. Tíz deli legény csörtetett be a sűrű rengetegbe: bölényt hajszoltak életrehalálra s az a vadászok nyílvesszeje elől ide menekült. Hol felbukkant, hol eltűnt szemük elől a sebesült bölény, míg nem teljesen eltűnt. De a vadászok csak törtettek tovább a rengetegben, míg nem egyszerre, mintha földbe gyökeredzett volna a lábuk, megálltak egy helyen, a szavuk is elállott, a léleketük is elállott, úgy elfogta őket a csodálkozás. Hej, mit láttak, Istenem, Teremtőm! Tíz tündérlány állott magas hegynek tetején, állottak szépen, körbe-karikába, gyémánt labdáikkal játszadoztak, közben meg, ha egyik a másikat eltalálta, fel-felcsendült a nevetésük, hogy csakúgy zengett belé a rengeteg.

Nézték, nézték a vadászok nagy gyönyörűséggel a labdázó tündéreket, de egyszerre csak mi történt? Ráültek a labdájukra s huss! felröppentek a tündérek, a hegy tetejéről egy másik hegynek a tetejére szálltak, aztán tovább jártak...

Hegedűszóban szép mese

I.
Ha csupa mosolygó
Rózsát raksz is rája:
Szomorú fűzfának
Szomorú az ága.

II.
Drágább a verejték,
Mint a tenger gyöngye
S idegen világnál
A haza göröngye.

III.
Jobb: alacsony sorsból
Jutni magas polcra,
Mint a magas polcrol
Bukni le a porba.

IV.
Ha élted útain
Kisérget a remény:
Bármily szegény vagy is:
Nem vagy még se szegény.

V.
Nincs ezen a nagy világon
Hiba nélkül senki:
Csak a maga háza előtt
Söpörjön mindenki.

VI.
Ne tanítsd a madarat kótából,
Daloljon a maga jóvoltából,
Mindent csak úgy fújja,
Ahogy szíve súgja.

PÓSA LAJOS.

szottak, dobálták a gyémánt labdákat fel, fel a magas levegőébe, a labdák meg szálltak, kerengtek, ragyogtak, mint megannyi ragyogó csillag. Nézték, nézték a vadászok ezt a gyönyörű játékot, aztán összenéztek, nem szóltak semmit, de egyet gondoltak: célba vették a tíz gyémánt labdát és a következő pillanatban ott hevert a lábuk előtt mind a tíz labda. Ahogy ezt látták a tündérek, hanges sikoltással rebentek szét s egy pillanat alatt úgy eltűntek, mintha föld nyelte volna el őket.

Hej, megszorodtak a vadászok! Most már sohasem fogják látni a tündérlányokat! Miért is lótték le a gyémántlabdákat! Álltak, álltak egy darabig egy helyben, aztán nagy búsan elindultak, maguk sem tudták, hová, merre, csak mentek, mentek, bolyongtak a rengetegben. Ám amint mentek, mendegéltek, hirtelen megállott az egyik vadász s felkiáltott:

— Nézzetek oda!

Mind arra tekintettek s szinte hogy meg nem vakultak a szertelen nagy ragyogástól. Magas hegynek a tetején gyémántvár tündöklött, ragyogott, fényesebb volt a napnál, s gyémántvárnak ablakából lemosolygott rájuk tíz tündérlány. Ncsza, fel a gyémántvárba szaladva szaladtak fel a vadászok s mondta lelkes szóval mind a tíz a kiválasztott párjának:

— Te az enyém, én a tied!

Hiszen a tündérek nem is húzódtak, merthogy tetszettek nekik a deli vadászok. Mingyárt megtartották a lakodalmat. Volt ott minden jó megenni való: láthatatlan kezek terítették meg az asztalokat gyémántterítővel láthatatlan kezek hordották a sok finom ételt, italt.

Telt, mult az idő, boldogan éltek a fiatal párok, de gonosz lélek megirigyelte a boldogságukat, hírül vitte a tündérek édesanyjának, aki a csillagok királynője volt s aki akkoriban járta be országát — hogy a leányai férjhez mentek, mégpedig len halandó emberekhez. Bezeg, hogy mingyárt megtért útjából a csillagok királynője, repülve repült haza és szörnyű haraggal támadt a leányaira:

— Tudjátok-e, hogy mit cselekedtetek?! Eddig halhatatlanok voltatok s most eljátszottátok a halhatatlanságot, merthogy halandó embereknek lettetek a feleségei. Halandó emberekhez kötötétek magatokat, akiknek a csillaga akkor hull le az égből, amikor én akarom!

— Anyám, édes anyám, — könyörögtek a leányok — irgalmaz, ne hullasd le az ők csillagukat!

— Az övéket is, a tiéteket is! — kiáltott a csillagok királynője s otthagya síró-rívó leányait, visszarepült a csillagok országába.

Haj, de nagy bánat borult a gyémántpalotára! Akkor éjjel a tündérek szemére nem jött álom: nézték, folyton nézték, vajjon nem hullanak-e le a csillagok. Sokáig ébren virrasztottak a vadászok is, de egyszerre csak meglegyintette őket az álomszellő, leragadott szemük pillája: aludtak mélyen. Mind a tíz vadász egy álmot látott: mind a tíznek megjelent a Turul madár s szomorú hangon vijjogta: Talpra, talpra, vitézek! Ellenség tört be az országba. Kard, ki a hüvelyből!

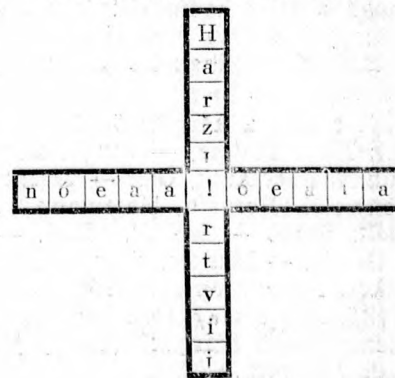
Mind a tízen egyszerre szöktek talpra, nagyhirtelen összeszedték fegyvereiket, elbúcsúztak a tündérektől s rohantak a csatába, — a halálba.

Oda, oda, a halálba, mert a hetedik napon egyszerre tíz csillag hullott le az égből: a tíz ifjú csillaga. És a tündérek látták, amikor a tíz csillag lehullott, mert éjjel-nappal az eget lesték. Keserves sírásuktól, jajgatásuktól zúgott a rengeteg, visszaverték az égnek meredő sziklák; még azok a hideg tekintetű csillagok is könnyeztek, amikor ezt látták, hallották! Különösen a három kisebb tündér bánata volt nagy, olyan nagy, hogy még az ég is gyászba borult. Ők csak kedveseiket siratták, gyászolták. A hét idősebbik nemcsak a kedvesét siratta, hanem magát is. Aztán addig sírtak, míg nem elnyomta őket az álom. Akkor leszállott hozzájuk a csillagok királynője. Megindultan, könnyes szemmel nézte boldogtalan gyermekeit. Hiába, mégis csak anya volt! Lehajolt hozzájuk, sorba csókolta őket, aztán szelíden megérintette varázsvesszejével. Abban a pillanatban forrásá változott mind a tíz tündér. A tíz forrásból hétnek hideg, háromnak forró-meleg a vize.

Ez a tíz forrás története. Azé a tíz forrásé, amely ott bugyog ma is azon a helyen, ahol a Mátra meg a Bükk hegy-ség ölelkezik. Az édesanya szíve mégis irgalmas volt gyermekeihez: forrás képeiben halhatatlanok maradtak...

REJTVÉNYEK

I. SZÉLMALOMREJTVÉNY.

II. PÓTLÓREJTVÉNY.

—ándor	—ard
—oltán	—rás
—nek	—skola
—ipő	—ár
—ála	—itok
—per	—ér
—ád	—fonya
	—emzet

Helyesen megfejtve híres magyar ember nevét kapjuk.

Előbbi rovatunk rejtvényeinek helyes megfejtése:

I. Ne kívánd a másét! II. Szép szó nyeri meg a szeretetet. III. Debrecen, Peking.

SPORT

Magyarország és Németország került a vízpoló Európa-bajnokság döntőjébe

Az úszó Európa-bajnokságok során Magyarország megnyerte a 4x200 méteres stafétát, a vízpolózók legyőzték a jugoszlávokat és a franciákat. A 400 méteres gyorsúszásban Lengyel kiesett, Angyal a döntőben van

Magdeburgból jelentik: Kedden az elődöntőt, szerdán pedig két döntőt bonyolítottak le az úszó Európa-bajnokságok során. A 4x200 m-es stafétát megnyerték a magyarok, a 400 méteres gyorsúszásban azonban csak felsikerek szerepeltek. Angyal bekerült a döntőbe, Lengyel azonban csak negyedik helyen végzett és így kiesett. A vízpolóban Magyarország újabb két győzelmet aratott. A másik csoportban Németország is biztos csoportgyőztesnek látszik.

Részletes eredmények a következők:

A 4x200-as stafétában két csoportban úszták az előfutamot, 9 p 32.9 mp.-es idővel a magyarok az első előfutamban elsők lettek, a másik előfutamban a franciák győztek. A döntőben a magyar csapat (Gróf, Maróthy, Csik, Lengyel) erős küzdelem után győzött s ezzel megszerezte Magyarországnak a második Európa-bajnokságot.

4x200 m. staféta: Európa-bajnok: Magyarország 9 p 30.2 mp. 2. Németország 9 p 31.2 mp. 3. Olaszország. 4. Franciaország. 5. Anglia. 6. Dánia.

A 400 m-es gyorsúszásban még csak a középdöntőket bonyolították le. I. középfutam: 1. Taris (francia) 4 p 57.2 mp. 2. Costoli (olasz) 5 p 11.4 mp. 3. Signori (olasz) 5 p 12.6 mp. 4. Lengyel 5 p 13.9 mp. II. középfutam: Angyal (magyar) és Nüske (német) holtversenyben 5 p 16.7 mp. 3. Wainwright (angol). 4. Diener (francia). A döntőbe a 3-3 első helyezett került.

Lebonyolították a 200 m. női mellúszás döntőjét is. Európa-bajnok: Gemendel (német) 3 p 09.2 mp. 2. Holzner (német). 3. Krag (dán).

Az Európa-úszóbajnokságok pontversenye az eddig leosztott számok alapján a következő: 1. Németország 50 ponttal. 2. Magyarország 39 ponttal. 3. Olaszország 11 ponttal. (A pontversenyekben csak a férfiszámok eredményei számítanak.)

Vízpolóban Magyarország és Németország veretlenül nyerte a két csoport első helyét. A

döntőt pénteken játsszák le. Az izgalmas és hatalmas érdeklődésre számított mérkőzésen Hitler, a német birodalom vezére és kancellárja is jelen lesz. Ez a körülmény, hozzátevé még a hazai pálya és közönség előnyét, a magyarokra nézve nagyobb erőfeszítést jelent. A Vezér jelenlétében ugyanis győzni kell a német csapatoknak. Reméljük azonban, hogy a nagy klasszisu világbajnok magyar csapat ismét megvédi Európa bajnokságát is.

Kedden és szerdán a következő mérkőzéseket játszották le: Magyarország—Jugoszlávia 3:1 (0:1). Cziganovics a jugoszlávoknak szerzi meg a vezetést, szünetig nagy meglepetésre, vezetnek is, de végül is a nagyobb technikai felkészültség diadalmaskodik és Németh góljaival biztosan győznek a magyarok. Németország—Spanyolország 6:1 (2:1). Franciaország—Belgium 4:2 (0:1). Svédország—Csehszlovákia 6:2 (2:0). Meglepetés a cseh csapat gyenge formája. Magyarország—Franciaország 5:0 (3:0). Góllövők: Németh (3), Vértesi és Halasy. Belgium—Hollandia 4:1 (2:1). Spanyolország—Olaszország 2:0 (0:0). Németország—Svédország 6:2 (2:2).

A vízpolóbajnokság helyzete tehát a következő:

A) csoport:

1. Magyarország	4	4	—	—	22:3	8
2. Jugoszlávia	3	1	—	2	4:7	2
3. Belgium	3	1	—	2	7:10	2
4. Franciaország	3	1	—	2	5:9	2
5. Hollandia	3	1	—	2	5:14	2

Hátralévő mérkőzések: Belgium—Jugoszlávia, Hollandia—Franciaország.

B) csoport:

1. Németország	4	4	—	—	21:4	8
2. Spanyolország	3	2	—	1	4:6	4
3. Svédország	3	1	1	1	9:7	3
4. Olaszország	3	—	1	2	1:8	1
5. Csehszlovákia	3	—	—	3	1:11	—

Hátralévő ellenfelek: Olaszország—Csehszlovákia, Spanyolország—Svédország.

A Phönix Oradeán. A jóképességű baiemarei (nagybányai) csapat szombaton a CFR, vasárnap pedig a NAC ellen mérkőzik.

Végleg elutasították a Romania óvását. Bucurestiből jelentik: A Romania-TAC ügyében beadott óvást a Biroul Federal elutasította. Havas igazoltatása ellen ugyanis a Hagibor a megszabott 90 napon belül nem jelentette be tiltakozását, tehát jogosan játszott a TAC színeiben.

A baiemarei (nagybányai) Phönix aug. 26-án Bécsben ad revansot a Hakoah-nak a Baia-Maren (Nagybányán) elszenvedett vereségért. (A Hakoah egyellen romániai veresége volt ez).

Tízszázalékos adó? Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter legújabb rendelete folytán minden Romániában szereplő külföldi csapat mérkőzése után a bevételből tíz százalékot adóba kell fizetni. Állami támogatás helyett tehát új adó.

A várnai nemzetközi teniszversenyen a bolgár Jordanoff nagy meglepetésre 6:3, 1:6, 5:7, 6:3 arányban legyőzte Botetz.

Moskó ügyében az FC Sète a FIFA-hoz fordult. Jelentették, hogy a szövetség Moskót, a NAC játékosát kiadta a bécsi Hakoah-nak, annak ellenére, hogy a francia FC Sète is jogot formált a játékosra. A francia csapat nem tartja helyesnek ezt a döntést s Moskó miatt panasszal fordul a FIFA-hoz, annak megállapítását kérve, hogy a román szövetség tulajdonképpen az ő kiadási kérését kellett volna elfogadja.

Sporteredmények:

Pozsony: SK Bratislava—Ferencváros 3:1 (2:0). Meglepetés a turája első mérkőzését veretlenül elvesztő Fradi veresége.

Győr: Admira (Bécs)—GyETO 1:1 (0:0). Gyenge nivóju játék, az osztrák bajnok semmit sem mutatott.

Simleut-Silvaniei (Szilágysomlyó): Kolping—Viktoria (Marghita) 3:1 (2:0). Biró Varga József. Kolping törpe—Victoria törpe 1:1 (1:0). Biró: Pálza.

Jibou (Zsibó): Unirea Zalau (Zilah)—Unirea 6:0 (1:0). Biró: Kardos.

Végetért a Tour de Roumanie. Bucurestiből jelentik: A Tour de Roumanie nagyszabású kerékpárverseny végetért. Az utolsó távot befutó kerékpárosokat a fővárosban több ezer ember nagy izgalommal várta. Első a bolgár Nicoloff volt, őt követte két méterrel nyomon a román Zamfir Munteanu. A tömeg a két első versenyzőt vállaira kapta és melegen ünnepelte a nagy táv frissen befutott abszolútját. A Tour de Roumanie — 1026 km. Összesített — végeredménye: 1. Marin Nicoloff (bolgár) 46 ó. 35 p. 2. Simoff (bolgár) 45 ó. 46 p. 3. Zamfir Munteanu (román) 46 ó. 11 p. A versenydíj kitűzött serleget a bolgár csapat nyerte.

A VILÁGIRODALOM

LEGSZEBB REGÉNYEI:

SIENKIEWICZ:

VIZOZON (tűzve) — — — 90 Lei

VOLODIJOVSZKI UR (tűzve) — 90 Lei

A KERESZTES LOVAGOK (tűzve) 90 Lei

es porto

Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályánál.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állatkeresőknek 33 százalék kedvezmény.)
Cím a kiadóban 10 lei.

Oktatás.

Felvétel
és javítóvizsgákra fiú- és leánygyermekeket előkészítik. Oradea, Str. Heliade Rădulescu (v. Pál-u.) No 4.

Erettségire
avagy javítóvizsgára készítenek felsőkereskedelmi és gimnáziumi érettségivel bíró egyetemhallgatókat. Oradea, Str. Aurel Lazar No. 11, Juricskay.

Lakás

Kiadó
5 szobás lakás irodának biztosítottnak. n. 7. 1-re, Oradea, Bul. Füg. Ferdinand 7. a. Értekezni Str. Take Ionescu 15.

Háromszobás,
modern lakás szépt. 1-re kiadó. Megtekinthető délelőtt. Oradea, Str. Oltenia 15

Egy különbejáratu
csinosan butorozott szoba kiadó. Oradea, Parcoul Carmen Sylva 6

Kiadó
egyszobás konyhás lakás. Oradea, Str. Eroul Necunoscut 11.

Kiadó
egyszobás, fürdőszoba, előszoba, konyha, speiz mellettkéhségekkel, november 1-re. Oradea, Str. Coșgălniceanu 17. (v. Váradi Zsigmond utca)

Alkalmazás

Műtősnő
alkalmazást nyerhet azonnalra. Cím: Gheorgheni (Gyergyói) szanatórium. (jud. Ciuc.)

Adás-vétel

Eladó telek
házzal vagy ház nélkül. Oradea, Strada Petru Rareș (v. Péter-u.) 12.

Házhelynek
való belvárosi telkek eladók. Értekezhetni Oradea, Csanda gyógyszerárban.

Használt
nagy Argomán szőnyeg olcsón eladó. Mercur ügynökség Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 25.

Különítele.

Két
diákot, diáklányt ellátásra vállal keresztény úri család. Oradea, Str. Pasteur 53.

Urilánykát
egy-kettőt iskolához közzel, magánháunkban elvállalunk. Zongora van. Cím a kiadóban.

PUHA ÖLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Vereséget szenvedett Bécsben a magyar kombinált

Bécsből jelentik: Szerda délután folyt le a Stadionban a Bécs kombinált és a Hungaria-Ujpest-Bocskay vegyes csapatának küzdelme. A mérkőzés az osztrákok 4:2 (1:0) arányú győzelmével végződött.

A két csapat a következő összeállításban szerepelt: Bécs: Platzer, — Janda, Donnerfeld — Braun, Zlatochlavak, Gall — Zischek, Müller, Gschweidl, Horváth, Hassmann. Magyar kombinált: Szabó — Mándi, Biró, — Seres, Szalay, Dudás, — Markos, Vincze, Teleky, Turay, Titkos. Az osztrákoknál főleg a csatársor volt kitűnő, míg a magyarok nagyon megérezték a középfedezet hiányát (Szalay játszott a beteg Szücs helyett).

Glasgow Rangers—Rapid (Bécs) 3:1 (3:0). Glasgowból jelentik: A bécsi Rapid tegnap játszotta első mérkőzését Skóciában, a többszörös skót bajnok, Glasgow Rangers csapatával. A Rapid 3:1 (3:0) arányú vereséget szenvedett. A hatalmas közönség előtt lejátszott mérkőzés első felidejében a Rapidnak szokatlan volt a környezet és a pálya s így tett szert a skót csapat háromgólos vezetésére. A második felidőben már a Rapid volt fölényben, de a fölényből csak egy góllal tellett.